
Vietnam, Minister Mark Harbers en Minister Christianne van der Wal

Datum	19-22 maart 2024
Type missie	Economische missie
Delegatie	75 bedrijven en organisaties (140 deelnemers) uit de sectoren agrofood, water en logistiek
Achtergrond	Oorspronkelijk beoogd als missie parallel aan uitgaand Staatsbezoek. Onderdeel van bredere inzet op prioritaire markt Vietnam en op prio-regio ASEAN-5.

Samenvatting

In maart 2024 vond een economische missie plaats, oorspronkelijk beoogd als missie parallel aan het uitgaande staatsbezoek naar Vietnam. Het staatsbezoek werd op verzoek van de Vietnamezen om binnenlandse redenen uitgesteld. De missie stond onder leiding van Minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat en Minister Van der Wal voor Natuur en Stikstof. Voorzitter Thijssen van VNO-NCW fungeerde als zakelijk missieleider voor de bedrijven.

De missie richtte zich op de sectoren agrofood, water en logistiek (zeehavens en luchthavens) en maakt deel uit van de prioritaire handelsinzet op Vietnam en de ASEAN-5, de economische prioriteitsregio in Zuidoost-Azië. Vietnam is een van de snelst groeiende economieën in Azië (7,1% in 2024). Deze snelle groei brengt ook uitdagingen met zich mee voor de natuur en infrastructuur. Hierdoor neemt de vraag naar Nederlandse innovatieve en duurzame producten en diensten toe. Nederland is de grootste EU-investeerder in Vietnam en sinds 2024 ook de grootste EU-handelspartner van Vietnam.

Belangrijkste onderdelen programma

- CEO ronde tafel met grootbedrijven, VNO-NCW en de premier van Vietnam en vijf viceministers;
- Bilaterale overleggen tussen de ministers en hun Vietnamese tegenhangers, mede ter positionering van het Nederlandse bedrijfsleven;
- Plenaire netwerkbijeenkomst en tekenceremonie in Hanoi;
- Sectorspecifieke maatwerkgesprekken, high level ronde tafels en veldbezoeken op verschillende locaties in Vietnam;
- Mekong Delta Business Forum met seminars en matchmakingsessies;
- Netwerkreceptie in Ho Chi Minhstad.

IMVO*/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Tijdens de kick-off is relevante informatie gedeeld over IMVO-aspecten bij het zakendoen in Vietnam.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

De handelsmissie richtte zich op samenwerking op het gebied van voedselzekerheid (SDG2), eerlijk werk en economische groei (SDG8), industrie, innovatie en infrastructuur (SDG9), leven in het water (SDG14) en partnerschap om doelstellingen te bereiken (SDG17).

Resultaten en follow-up

- De missie kende een zeer grote opkomst en werd door ondernemers beoordeeld met een 8.
- Er zijn in totaal 30 MoU's getekend; 12 in Hanoi en 18 in Ho Chi Minhstad, voornamelijk op de sectoren agrofood, water en logistiek.
- De missie heeft bedrijven, kennisinstellingen en (regionale) overheden uit beide landen nader tot elkaar gebracht op thema's binnen agrofood en water, zoals agrofianciering, duurzame voedselketens en *nature based solutions*. De missie gaf ook een impuls aan de recentere samenwerking en kansen op het gebied van logistiek en een uitbreiding hiervan.
- Van de geïnterviewde ondernemers verwacht 79% naar aanleiding van deze missie een zakelijke vervolgstap te zetten.
- De missie heeft tot veel publiciteit geleid. Communicatie over de missie heeft 9,3 miljoen mensen bereikt en leidde tot zeker 250 media-artikelen en meer dan 9000 interacties op sociale media.

Polen, Minister Geoffrey van Leeuwen (BHO)

Datum	9-12 april 2024
Type missie	Economische missie
Delegatie	30 bedrijven en brancheorganisaties uit de sectoren maakindustrie en duurzame mobiliteit
Achtergrond	Intensivering van de handels- en brede bilaterale relatie op basis van de sterk groeiende Poolse economie en wens bedrijfsleven om kwetsbaarheden binnen toelevering- en waardeketens te verminderen

Samenvatting

Op basis van een sterk groeiende Poolse economie is de afgelopen twee jaar een intensivering van de handels- en de bredere bilaterale relatie met Polen ingezet. Deze economische missie past in deze lijn en komt het Nederlandse bedrijfsleven tegemoet in de wens om kwetsbaarheden binnen toelevering- en waardeketens te verminderen. Het geopolitieke belang van Polen is toegenomen in het licht van de voortdurende RF-aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Het momentum werd versterkt door de recentelijk aangetreden meer EU-gezinde Poolse regering en het Poolse voorzitterschap van de Raad van de EU (eerste helft 2025). De missie was daarnaast conform ambitie en expliciete vraag vanuit private zijde, van zowel VNO-NCW als de maakindustrie, om een bedrijvendeleгатie naar Polen af te vaardigen, en beantwoordde aan de Poolse wens het bilaterale Pools-Nederlands Business Forum voort te zetten.

Polen is de 6de economie van de EU en 7de exportbestemming voor NL wereldwijd. De bilaterale handel is het afgelopen decennium verdubbeld naar een bilateraal handelsvolume van EUR 38 miljard. In toenemende mate ligt daarbij het accent op hightech, Research & Development, ICT en een groei op basis van hoogwaardige productie. Polen, een nabije markt, beschikt met bijna 38 miljoen inwoners over een grote afzetmarkt. In het kader van *nearshoring*, in het geval van Polen *friendshoring*, is het één van de belangrijkste landen binnen de EU voor de sector maakindustrie. Ook biedt Polen als transportland veel kansen op het gebied van duurzame mobiliteit, waar NL beschikt over duurzame oplossingen op het vlak van o.a. elektrificatie van transportinfrastructuur en mobiliteit.

Belangrijkste onderdelen programma

- Pools-Nederlands Business Forum in Warschau.
- Bilateraal overleg met viceminister Tomczak, Pools Ministerie van Economische ontwikkeling en Technologie, waarin de verdere uitbouw van de bilaterale economische relatie werd besproken en werd uitgewisseld hoe Nederland en Polen elkaar meer kunnen aanvullen bij wederopbouw Oekraïne-initiatieven i.s.m. het bedrijfsleven.
- Bilateraal overleg met viceminister Prawda, Pools Ministerie van Buitenlandse Zaken, waar politieke en economische ontwikkelingen in de Centraal- en Oost-Europese regio, het belang van open strategische autonomie en de goede trans-Atlantische betrekkingen en nauwere samenwerking op het gebied van wederopbouw van Oekraïne nader zijn besproken.
- Bedrijfsbezoek waarbij innovatie richting duurzame mobiliteit, t.w. introductie van *all-electric heavy duty* vrachtwagens in Polen centraal stond.
- Diner en uitwisseling met een selectie van Nederlandse bedrijven (multinationals en MKB), incl. contractondertekening tussen Nederlandse en Poolse bedrijven in aanwezigheid van minister BHO en voorzitter VNO-NCW.
- Sectorale bedrijfsbezoeken en netwerkmomenten met Poolse en Nederlandse bedrijven en organisaties in Warschau en Wroclaw.
- Individuele matchmakinggesprekken in Warschau en Wroclaw, georganiseerd door de Nederlandse ambassade en Nederlandse Kamer van Koophandel in Polen (NPCC).
- Gesprek met de gemeente Wroclaw over de duurzame mobiliteitsplannen en (lopende) aanbestedingen met mogelijkheden tot aansluiting voor de Nederlandse bedrijven.

IMVO*/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Deelnemende bedrijven en organisaties hebben IMVO-richtlijnen moeten onderschrijven bij registratie. Tijdens de opening van de missie zijn IMVO-richtlijnen genoemd. IMVO-gerelateerde risico's zijn klein in Polen.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs:

Vanuit de meereizende sectoren (Maakindustrie en Duurzame Mobiliteit) worden oplossingen aangedragen die bijdragen aan betaalbare en duurzame energie (SDG7), eerlijk werk en economische groei (SDG8), industrie, innovatie en infrastructuur (SDG9), duurzame steden en gemeenschappen (SDG11), verantwoorde consumptie en productie (SDG12) en klimaatactie (SDG13).

Resultaten en follow-up

- De Nederlandse bedrijven hebben in de onafhankelijke enquête de toegevoegde waarde van deelname door de minister en de diverse boegbeelden expliciet genoemd. De matchmaking gesprekken zijn door de deelnemende bedrijven zeer positief gewaardeerd. De missie is overall gewaardeerd met een cijfer van 8,4.
- Minister BHO heeft de uitnodiging aan Polen overgebracht t.b.v. het Nederlands-Pools Business Forum in 2025 in Nederland, alsmede voor een economische delegatie uit Polen naar Nederland.
- Minister BHO heeft een constructieve dialoog t.a.v. de voorziene prioriteiten van Polen richting het Poolse EU-voorzitterschap (w.o. industriebeleid, interne markt) kunnen opzetten, waarop na het bezoek op ambtelijk niveau bilaterale consultaties hebben plaatsgevonden.
- Ondertekening contract tussen Nederlands en Pools bedrijf beide actief in de logistieke en vloerindustrieën, daarnaast concrete follow-up en offertes uitgebracht door deelnemende Nederlandse bedrijven.
- Minister BHO heeft contacten kunnen faciliteren en activeren, ook buiten de missie-gerelateerde sectoren. Er heeft een gesprek plaatsgevonden tussen Nederlandse en Poolse bedrijven uit de wind-op-zee industrie om Nederlandse kennis en kunde te koppelen aan die van Polen. Hiermee heeft de missie bijgedragen aan het positioneren van NLse bedrijven voor belangrijke windenergie tenders in Polen. In totaal hebben Nederlandse bedrijven in de wind-op-zee sector in Polen orders weten te bemachtigen met een waarde van meer dan EUR 1 miljard.
- Mogelijkheden zijn verkend voor samenwerking tussen Nederlandse en Poolse bedrijven betrokken bij de wederopbouw van Oekraïne. Concrete follow-up is een ontmoeting tussen beide gezanten verantwoordelijk voor de wederopbouw van Oekraïne, en matchmaking tussen Nederlandse en Poolse bedrijven tijdens Rebuild Ukraine conferenties in juni en november 2024.
- Missiedeelnemers zijn, op hoog niveau, in contact gebracht met relevante Poolse partijen. Het Nederlandse bedrijfsleven heeft een brede inzage gekregen in de Poolse arbeidsmarkt (werk- en opleidingsniveau) alsook de rol van Polen als internationale exportpartner.

België, Minister Liesje Schreinemacher (BHO)

Datum	29 en 30 mei 2024
Type missie	Economische missie klimaattechnologie naar België
Delegatie	Klimaat- en energie neutrale bouw, zero emissie stadslogistiek, rijden en De missie was een opvolging van het succesvolle Staatsbezoek aan België in juni 2023, toen de eerste editie plaatsvond van het (bilaterale) Climate Tech Forum. Onze Belgische zuiderburen zijn onze tweede grootste handelspartner wereldwijd en de economieën van beide landen zijn diep met elkaar verweven.

Samenvatting

België en Nederland zijn elkaars tweede handelspartner. In 2023 exporteerde Nederland voor EUR 75 miljard naar België en bedroeg de invoerwaarde vanuit België EUR 59 miljard¹. Net als Nederland staat België als sterk geïndustrialiseerd en dichtbevolkt land voor de uitdaging om de steden, industrie en landbouw te verduurzamen op weg naar klimaatneutraliteit in 2050. Dit biedt kansen voor innovatieve bedrijven en kennisinstellingen uit beide landen om (nauwer) met elkaar samen te werken in het kader van de transitieopgaven.

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/landen-en-gebieden/belgie/handel> (RVO-factsheet bilaterale handelsrelatie)

Onder leiding van Minister Schreinemacher en VNO-NCW voorzitter Thijssen namen 40 Nederlandse bedrijven deel aan een tweedaagse missie, waarbij deelname aan het *Climate Tech Forum* in de Antwerpse Handelsbeurs centraal stond. Deze trok ruim 200 ondernemers uit Nederland en België.

Belangrijkste onderdelen programma

- Het Climate Tech Forum werd geopend door toenmalig Minister Schreinemacher en Vlaams Minister-President Jambon.
- In aanwezigheid van de bewindspersonen werden 4 MoU's en overeenkomsten ondertekend, goed voor een gezamenlijke contractwaarde van meer dan EUR 50 miljoen. Bijkomend zijn er tijdens de missie nog drie concrete nieuwe deals gesloten tussen Nederlandse en Belgische partijen.
- Break-out sessies per sector gingen o.a. in op de snelheid van technologische ontwikkelingen, het belang van uniforme regelgevingen en rapportering en de rol van de overheid in het stimuleren van innovatie.
- Meer dan 200 één-op-één matchmakinggesprekken vonden plaats tussen Nederlandse en Belgische bedrijven. Gemiddeld kwam dit neer op vier gesprekken per Nederlandse deelnemer;
- Bij een *Business Round Table* was er de mogelijkheid voor bedrijven om handelsbelemmeringen bij het zakendoen over de grens te bespreken met Nederlandse en Belgische officials.
- De Nederlandse bedrijvendelegatie bracht de laatste dag van de handelsmissie een bezoek aan innovatieve Belgische bedrijven en instellingen.

IMVO*/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Met klimaattechnologie als hoofdthema van de missie was IMVO integraal verwerkt in het programma.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

De oplossingen op het gebied van klimaattechnologie die onder de aandacht kwamen tijdens deze missie dragen o.a. bij aan de SDG's betaalbare en duurzame energie (SDG7), industrie, innovatie en infrastructuur (SDG9), duurzame steden en gemeenschappen (SDG11) en klimaatactie (SDG13).

Resultaten en follow-up

- Deelnemers beoordeelden de missie met een 8,2. Meer specifiek: 95% van de deelnemers gaf aan concrete leads te hebben verkregen, 63% verwacht naar aanleiding van deze missie een zakelijke vervolgstap richting de Belgische markt te kunnen zetten, 42% verwacht een overeenkomst van minimaal EUR 50.000 te kunnen sluiten en tenslotte 17% een overeenkomst tussen EUR 250.000 en EUR 500.000.
- Vier MoU's en overeenkomsten met gezamenlijke contractwaarde van meer dan EUR 50 miljoen. Aanvullend resulteerden ontmoetingen tijdens de missie in nog drie deals tussen Nederlandse deelnemers en Belgische partijen.
- De belangstelling in België om met Nederlandse bedrijven samen te werken op het gebied van klimaattechnologie blijft onverminderd groot en werd onderstreept door de grote betrokkenheid van Belgische partijen – zowel bedrijven, kennisinstellingen als overheden - bij het programma.

Verenigde Staten en Canada, Minister Liesje Schreinemacher (BHO) (alleen naar VS)

Datum	9-13 juni 2024
Type missie	economische missie
Delegatie	30 bedrijven en kennisinstellingen en 40 personen uit de sector halfgeleider-industrie.
Achtergrond	Verdere invulling van de promote Semicon Agenda net als bezoek MP met economische missie aan Arizona en Californië in december 2023.

Samenvatting

Het doel van de missie was om de samenwerking tussen de semiconductor en fotonica ecosystemen in Nederland en Connecticut, New York State en Canada (Toronto) op zowel G2G als B2B niveau te versterken.

De missie sloot vanuit strategisch oogpunt nauw aan op de bekendmaking van de eerste subsidies onder de *CHIPS and Science Act*, gericht op om productiefaciliteiten van halfgeleiders te

moderniseren, uit te breiden of te bouwen. Deze subsidies versterken de marktkansen en samenwerkingsmogelijkheden, ook met bedrijven en kennisinstellingen buiten de VS. De doelstellingen van de missie zijn behaald: Nederland en New York State hebben afgesproken de samenwerking op het gebied van verduurzaming van de halfgeleider waardeketen en op het gebied van 'workforce' ontwikkeling te versterken. Met Canada is afgesproken de samenwerking te versterken op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie, inclusief aandacht voor kritische grondstoffen.

Belangrijkste onderdelen programma

- Er namen circa 30 Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen deel.
- De missie startte in New Haven (Connecticut) en reisde via Albany en Rochester naar Toronto met een variëteit aan bezoeken aan 'corporates', labs, fabs en incubators.
- In Albany vond een ontmoeting plaats met het koninklijk paar als onderdeel van hun werkbezoek aan de VS.
- En marge van het bedrijvenprogramma had Minister Schreinemacher bilaterale gesprekken met de Gouverneurs van Connecticut en New York State en had directeur-generaal Sweers een gesprek met de Ontario Minister van Economische Ontwikkeling in Toronto.
- In Albany vond een ontmoeting plaats met het koninklijk paar als onderdeel van hun werkbezoek aan de VS.
- Er vonden onder voorzitterschap van VNO-NCW high level 'roundtables' plaats met de Gouverneurs van Connecticut en New York State en met diverse CEO's.

IMVO*/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Deelnemende bedrijven hebben de gebruikelijke IMVO-toetsing ondergaan en hebben naleving van de IMVO-richtlijnen bevestigd bij inschrijving voor de missie.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs:

De economische missie richtte zich op het vlak van eerlijk werk en economische groei (SDG8), industrie, innovatie en infrastructuur (SDG9) en partnerschap om doelstellingen te bereiken (SDG17).

Resultaten en follow-up

- Deelnemers beoordeelden de missie met een 8,1.
- In bijzijn van het koninklijk paar hebben Minister Schreinemacher en de gouverneur van New York een MoU ondertekend om de samenwerking op het gebied van verduurzaming van de semiconductor waardeketen te versterken en op het gebied van 'workforce development'.
- Er wordt verder onderzocht hoe we op het gebied van duurzaamheid kunnen samenwerken met de Amerikaanse federale overheid en met de regeringen van de staten New York en Connecticut, onder meer op het gebied van materialen, circulariteit en energieverbruik, met een focus op ontwerp en digitale infrastructuur.
- In Canada is tijdens de missie een MoU ondertekend om de samenwerking te versterken op het gebied van *Science, Technology & Innovation*, waarbij ook aandacht voor kritische grondstoffen. Om hieraan invulling te geven zal o.a. een aantal 'Train-the-trainer' workshops georganiseerd worden over *HorizonEurope*, waar Canada onlangs toe is getreden als geassocieerd lid.
- 75% van de deelnemende bedrijven gaven na afloop van de missie aan een zakelijke overeenkomst te zullen sluiten tussen de EUR 500.000 en EUR 50 miljoen.
- Nederland heeft zich tijdens deze missie gepositioneerd als mogelijke vestigingslocatie voor VS bedrijven die uitbreiding overwegen van hun *Research & Development* locaties naar Europa.
- Nederland heeft het idee gelanceerd van het opzetten van een open markt voor halfgeleiders tussen gelijkgestemde landen onderling, waarbij gezamenlijk onderwerpen als leveringszekerheid, toegang tot technologie, economische- en kennisveiligheid, en voorkomen van subsidieraces worden gewaarborgd.

Zweden en Finland, Minister Reinette Klever (BHO) (alleen naar Zweden)

Datum	4-8 november 2024
Type missie	Economische missie
Delegatie	24 bedrijven, 36 personen uit de waterstof- en batterij technologiesector
Achtergrond	De groeiende vraag naar innovatieve energieoplossingen in Nederland en de toenemende interesse van het Nederlandse bedrijfsleven in internationale verdienkansen in de sectoren waterstof, batterijtechnologie en biotech.

Samenvatting

De economische missie naar Zweden en Finland, met een focus op hernieuwbare energie – waterstof en batterijtechnologie – en *life sciences & health* (LSH), had als doel Nederland prominenter op de kaart te zetten bij Zweedse en Finse partners. Beide landen spelen een vooraanstaande rol in de ontwikkeling van hernieuwbare energie en innovatieve technologieën. Het Nederlandse bedrijfsleven ziet kansen in deze regio, wat duidelijk werd door de brede interesse vanuit het *Trade & Innovate* NL-netwerk en VNO-NCW. De deelname van Ingrid Thijssen, voorzitter VNO-NCW, als zakelijk missieleider onderstreepte de belangrijke rol van het Nederlandse bedrijfsleven in deze samenwerking.

Tijdens bedrijfsbezoeken, beurzen, seminars en bilaterale gesprekken werd Nederland gepositioneerd als een betrouwbare en innovatieve handelspartner. De keuze om zowel Zweden als Finland in één economische missie te combineren, bood bedrijven een kans om inzicht te krijgen in de marktkansen binnen beide landen en tegelijkertijd hun netwerk te versterken.

Belangrijkste onderdelen programma

- Gesprek Minister BHO met Håkan Jevrell, staatssecretaris van de minister voor Internationale Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Handel. Het doel was het versterken van de economische relaties, handel en samenwerking tussen Zweden en Nederland op het gebied van waterstof en batterijtechnologie t.b.v. het realiseren van de energietransitie, specifiek in de *life sciences and health* sector.
- Minister BHO bracht een beursbezoek aan de biotechnologiebeurs *BIO Europe* in Stockholm om inzicht te krijgen van de biotechsector, en de internationale verdienpotentie die deze sector biedt.
- De bedrijfsdelegatie bracht bezoeken aan innovatieve Zweedse en Finse bedrijven/instellingen. Tijdens een aantal onderdelen van het programma waren lokale regionale ontwikkelingsmaatschappijen aanwezig.
- Netwerkseminar in Zweden waar sprekers uit de industrie spraken over de energietransitie incl. speeches MinBHO en de staatssecretaris Jevrell over het belang van samenwerking.
- Informatiesessie in Finland waar vertegenwoordigers van de overheid en het bedrijfsleven spraken over de stand van zaken en kansen omtrent de energietransitie.
- Middels netwerkrecepties zijn deelnemende bedrijven in contact gebracht met potentiële zakenpartners in Zweden en Finland. Tijdens de netwerkreceptie was Jacob Wallenberg aanwezig. Hij is de voorzitter van Svenskt Näringsliv (tegenhanger VNO-NCW) en van Investor, het investeringsvehikel van de familie Wallenberg met belangen in grote Zweedse bedrijven.
- Min BHO openende, gezamenlijk met de commissaris van de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), op symbolische wijze het kantoor in Stockholm om het belang van Noordse investering in Nederland te onderstrepen.

IMVO*/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Tijdens de missie lag de nadruk op de intensivering van de samenwerking tussen Nederlandse, Zweedse en Finse bedrijven om de samenwerking op het gebied van maatschappelijke uitdagingen te stimuleren.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

De maatschappelijke uitdaging van toekomstbestendige samenlevingen in het kader van de energietransitie. vormde de brede doelstelling. De Sustainable Development Goals (SDG's) waarop werd ingezet zijn; betaalbare duurzame energie (SDG 7), duurzame industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 9), verantwoorde consumptie en productie (SDG 12) en klimaatverandering tegengaan (SDG 13).

Resultaten en follow-up

- De bedrijven gaven de missie een waarderingscijfer van 8,2, wat aangeeft dat de missie als succesvol werd ervaren. 40% van de deelnemende bedrijven heeft aangegeven meer dan EUR 1 miljoen aan zakelijke overeenkomsten te verwachten, waarvan 13% zelfs tussen de EUR 20 en 50 miljoen. Dit toont het grote potentieel van de missie voor de Nederlandse bedrijven.
- Tijdens de economische missie werd een MoU ondertekend op het gebied van *automotive*. Het doel van deze MoU is het versterken van de samenwerking tussen de *automotive* sectoren van Nederland en Zweden, met bijzondere aandacht voor zwaar transport en verduurzaming van de sector.
- Op de BIO Europe beurs werden twee *Letters of Intent* (LoI) ondertekend, gericht op het versterken van de samenwerking op het gebied van biotech.
- Tijdens de jaarlijkse waterstofbeurs, de *World Hydrogen Summit* (WHS) in Rotterdam, zullen *Business Sweden* en *Business Finland* (lokale tegenhangers van RVO) en bedrijvendelegaties aanwezig zijn. Tijdens de WHS wordt er een sessie georganiseerd die zich richt op de waterstofontwikkelingen in de *Nordics*, met een focus op B2B-samenwerkingen.
- Er is een publiekprivaat programma gestart met een focus op waterstofontwikkelingen in de *Nordics*. Dit programma helpt bedrijven bij de voorbereidingen van toekomstige projecten, met als doel de samenwerking tussen het bedrijfsleven te bevorderen.

Verenigd Koninkrijk, Minister Reinette Klever (BHO)

Datum	2-5 december 2024
Type missie	Economische missie
Delegatie	37 Nederlandse organisaties (met 47 deelnemers) uit de sectoren: - Medische Technologieën & Digitale Gezondheidszorg, en - Innovatieve Therapieën.
Achtergrond	Met 2 nieuwe kabinetten aan Britse en Nederlandse kant was deze missie een goed moment om de handelsrelatie strategisch te verdiepen. Ook is dit moment gekozen, omdat parallel de jaarlijkse bilaterale North-Sea-Neighbours-conferentie (NSN) met het VK plaatsvond op 3 december, met een economische invulling en opening door minister BHO.

Samenvatting

Met deze economische missie en koppeling aan de jaarlijkse bilaterale NSN werd de ambitie onderstreept om onze economische samenwerking met het VK strategisch en in brede zin te verdiepen. Daarnaast zijn missie en NSN aangevuld met een parallel bilateraal programma voor minister BHO. Het VK behoort tot onze vijf belangrijkste handelspartners. Als nabije markten zijn zowel Nederland als het VK gebaat bij economische samenwerking. Het succes van deze missie laat zien hoe complementair de specifieke Britse en Nederlandse gezondheidszorg-ecosystemen zijn. De missie diende hiermee tevens de doelstelling om recht te blijven doen aan de grote Nederlandse economische belangen in het VK en de economische samenwerking tussen beide landen en het belang van goede handelsrelaties tussen EU-landen en het VK.

Het Britse gezondheidssysteem kampt met grote personeelstekorten en te lange wachtlijsten. Dit brengt kansen voor producten en diensten die de efficiëntie verbeteren, en kosten- of tijdbesparend zijn. Specifieke recente Britse overheidsinvesteringen richtten zich op digitalisering van het Britse zorgstelsel, in een poging deze problemen op te lossen. De koppeling met Nederlandse kennis- en kunde in deze sector, in toenemende mate ook op gebied van AI, is zeer succesvol.

Op het gebied van innovatieve therapieën werd gefocust op langdurige onderzoekssamenwerking op gebied van regeneratieve geneeskunde, celtherapie en gentherapie, biosystemen en organoïden en moleculaire vaccins en therapie.

Belangrijkste onderdelen missieprogramma

- Sessies over het Britse zorglandschap, markttoegang, en succesvolle startups in de Britse gezondheidszorgsector met dialoog over het bevorderen van samenwerkingen om impactvolle innovaties naar de Britse markt te brengen. Aansluitend matchmaking-sessie met Nederlandse en Britse MKB'ers.

- Bezoek aan *King's College London* gelieerde *London Institute for Healthcare Engineering* (LIHE); dit toonaangevende samenwerkingsverband richt zich op de ontwikkeling en toepassing van nieuwe medische technologieën binnen de gezondheidszorg. Het instituut werkt samen met academische instellingen, zorgaanbieders en industriële partners, wat de implementatie van wetenschappelijke ontdekkingen in de praktijk bevordert.
- Bezoek aan de *Cell and Gene Therapy Catapult* in Stevenage. Dit cluster bevat de *Manufacturing Innovation Centre* voor cel- en gentherapie en technologische en procesinnovatie-laboratoria, en een skills & training faciliteit.
- Bezoek aan *Milner Therapeutics Institute* binnen de *Cambridge Biomedical Campus*, een van de grootste en meest vooraanstaande biomedische clusters in Europa. Dit aan de Universiteit van Cambridge gelieerde onderzoeksinstituut richt zich op het versnellen van de ontwikkeling en opschaling van nieuwe therapieën door samenwerking tussen academisch onderzoek, de farmaceutische industrie en biotechnologiebedrijven van verschillende groottes te faciliteren.
- Bezoek aan *Discovery Centre* van AstraZeneca, een belangrijke onderzoeks- en ontwikkelingslocatie van het bedrijf, dat zich richt op de ontdekking van nieuwe, innovatieve medicijnen en therapieën.

IMVO*/mensenrechten/koppeling hulp en handel

Deelnemende bedrijven hebben bij inschrijving te kennen gegeven te voldoen aan de IMVO-richtlijnen.

Maatschappelijke uitdagingen / SDGs

De volgende SDGs zijn meegenomen in de missie: goede gezondheid en welzijn (SDG3), kwaliteitsonderwijs (SDG4), industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 9), partnerschap om doelstellingen te bereiken (SDG17).

Resultaten en follow-up

- De missie is door de deelnemers gewaardeerd met een 7,9.
- Tijdens de missie werd een tweetal MoU's getekend;
 - 1) MoU tussen het Nederlandse BalanceBelt en het Britse *National Hospital for Neurology and Neurosurgery* van *University College London's Department of Clinical and Motor Sciences, Sense Research Unit*. Beide partijen zijn overeengekomen om op een gecoördineerde manier samen te werken om de BalanceBelt gevalideerd en geïmplementeerd te krijgen in het Britse gezondheidssysteem.
 - 2) MoU tripartite overeenkomst tussen *ONCODE Institute*, *ONCODE Accelerator* en het Britse *Cancer Research Horizons* (de innovatietak van *Cancer Research UK* - 's werelds grootste gezondheidsfonds voor kankeronderzoek). De reikwijdte van dit MoU omvat de complementaire capaciteiten en expertise van de partijen en de bijbehorende strategieën en zakelijke behoeften om toegang tot innovatieve wetenschap mogelijk te maken en de vertaling van oncologische mogelijkheden in een vroeg stadium te versnellen.
- Intensiveren van de economische NL-VK relatie en benoemen van sterke bilaterale handelsrelatie op zowel goederen, diensten als investeringen in elkaars top 2 van investeringsbestemmingen.
- De missie resulteerde dan ook direct tot concrete samenwerkingskansen dankzij de match tussen de Nederlandse benodigde productiefaciliteiten- en infrastructuur en sterk klinisch onderzoek in het VK met krachtige samenwerkingsverbanden van grote ziekenhuizen en topuniversiteiten.
- 38 % van de missiedeelnemers was vrouw/vrouwelijke ondernemer en hebben 3% van alle missiedeelnemers met deze missie voor het eerst de Britse markt betreden.
- In een eerste enquête geven meer dan 80% van de deelnemende bedrijven en organisaties aan, toegang tot de juiste netwerken en zakelijke contact te hebben gekregen. Ruim 60 % van de deelnemende bedrijven verwacht een zakelijke overeenkomst te kunnen afsluiten tussen EUR 50.000 en EUR 4 mln.

* Voor deze missies uitgevoerd door RVO wordt zowel voorafgaand aan als tijdens de missie aandacht besteed aan het belang van IMVO (in aanvulling op de standaard IMVO-check voorafgaande aan de missies). Bij de wervingstekst kunnen deelnemers aanvullende informatie vinden over de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en specifieke IMVO-risico's.